

Volat. Viper. aa. gr. v. fiant pilulæ pro unica dosi. Vel

3. ʒ. Decoct. Sen. Gereonis ʒvj. Ent. Veneris ʒi.
Misc. pro una dosi, vel,

ʒ. Senna ʒiij. Epithym. Guaiac. Sassafr. Rad. Poly-
pod. Liquirit. Petroselin. aa. ʒij. Sem. Anisi, Fœnicul.
Baccar. Juniper. aa. ʒj. Summitat. absynt. Centaur.
aa. M. i. Limatur. Ferri prius preparati cum Sale Tar-
tari ʒvj. fiat Sacculus pro congiis ij. vel iij. Cerevisiæ.

Hujusmodi præscripta bis vel ter per septima-
nam exhibeantur, per integrum curationis stadium,
alvus enim semper solutior esse debet.

Si autem Venter sarcina impura gravetur &
adsit Vomendi conatus, Emerica, debitis interstiti-
is observatis, apprimè conducunt.

Quod ad præparantia & alterantia intermedia,
quæ in Therapeja Scorbuti pro Specificis tradidi-
mus, hic etiam pro iisdem habenda sunt, observato ta-
me ægrotantis temperamento, prout ibidem docuimus.
Tinctura Croci vel Vitriolum Martis, Salia Urinosa Ani-
malium, (vel Salia Volatilia Oleosa, ad cramben usque
nobis inculcata) & Ens Veneris, præcipua sunt, & quod-
vis aliud remediij genus, vel in hoc morbo, vel scorbuto
curando, longè antecedunt; nemini enim non notum
est quanta vi polleant in obstructionibus referendis, &
quam plurimos alios effectus egregij sanè nominis pro-
ducant, quos tamen hic recensere nec fas, nec
neceffe est.

CAPUT XXX.

De Rachitide.

1. **R**achitis inter juniores grassatur, hic in Anglia
vulgaris est & infantibus appropriatur, quos
plerumque invadit inter sextum ætatis mensem, &
annum secundum, vel secundum cum dimidio; &
nisi

nisi curetur ante annum quintum, puer staturae deformis, Nanus, vel toto vitae Curriculo Valetudinarius existit.

2. *Signa.* Caput mole grandius quam in hac ætate vulgò existit, Facultas intellectiva etiam magis matura quam in aliis qui eundem annorum numerum expleverunt; dorsum & ossa incurvata, vel circa articulos, & costarum extremitates prominentia, abdomen duritie & tumore affectum, cutis laxa & flaccida; pectus angustum, Respiratio difficilis, Tussis, omnium partium debilitas; Movendi & Ludendi fastidium, &c.

3. *Causa* est (plerumque) obstructio in Medulla Spinali vel nervis ex illa prodeuntibus, undè influxus Spirituum Animalium in Sanguinem inhibetur, undè fit quod fermentum nutritium in illis partibus deficiat.

4. Rarò lethalis est (per se solam) & si febrem subsequatur, & adsit scabies, aut symptomata leviora, facillimè curatur.

Sin autem ægrum citius (in prima nempe pubescencia) invadat, & symptomata tetriora apparent & in deterius vergentia, cum notabili partium disproportionè, ægrè curabitur & si corpus macie confectum fuerit, ex Astmate, Febre Hectica, Phtisi, &c. Nullus hominum auxiliari potis est.

5. *Cura* consistit in obstructionibus removendis, & partibus affectis roborandis: Primò itaque si tormina ventris, & alvus constipata offendant, exhibeatur *Enema Laxans* ut.

℞. *Decoct. Commun.* ℥vj. *Ol. Lumbricor. Terrestre.* Saccar. Grysei aa: ℥j. fiat Enema. Addi possent & *Manna*, *Semina Carminativa* & *Arthritica*, si opus foret. Si prægravetur ventriculus, detur, *Oximell. vel vin. Scyllitic.* ℥ss. vel ℥vj. vel *Salis Vnrioli* ℥j. vel si infans robustus fuerit *Tartar. Emeit.* gr. ij. vel. iij. Sed in emeticis ordinandis pro circumstantiarum varietate, ferendum est iudicium. Quomodocumque autem le habet, cathartica debitis intervallis propinata, semper conveniunt, non tamen fortiora quam ut tres, quatuor, vel quinque dejectiones per diem producant.

℞. *Eparic. Capill. Vener. Scolopendr. Vulgar* aa. Mj. *Rad. Podypod. Osmunda. Regal.* aa. ℥ij. *Epithymi, Sonna*
aa.

De Rachitide.

59

℞. ℥. Cremor. Tartar. ℥ss. Ent. Vener. ℥ij. Aquæ puræ lib. ij. Infund. per horas 24. colaturæ adde Manna Syr. Rosar. Solutiv. aa. ℥ij. vel.

℥. Resin. Ialapp. Mercur. Dul. aa. gr. iv. cum pulpa panis fiat bolus pro una dosi. In Rachitide Specifica sunt quæ sequuntur; Rad. Osmund. Regal. Filic. Maris. Graminis, Scolopend. Vulgar. Consolid. Epatio. Rad. Aperiens. omnes. Summit. Ruta Muraria, Salvia, Rorismarini, Capill. Vener. Epatic. Anagall. Aquar. Agrimon. Tamarisci, Nasturt. Aquatic. Veronic. Mar. Quibus adde omnia Armoniacæ, Mellepedes, Lumbrici Terrestres, Ebur. C. C. &c. præcipuè eorum Salia Volatilia, & Spiritus, vel si Salia sint Fixa addantur guttæ quædam Spirituum Acidorum Salis Sulphuris &c. evaporando humiditatem, hæc enim egregia sunt Medicamina, & viribus vix cedunt Ent. Veneris, quod in hoc morbo famigeratissimum est. Prestat tamen conficere Apozemata, Decocta, Infusiones &c. Vegetabilium pro vehiculis ad Salia illa Armoniacæ & Spiritus ultimò memoratos, diluenda & digerenda, Exempl.

℥. Aq. pur. lib. iij. Rad. Osmund. Regal. Capill. Veneris. aa. M. j. uvarum Corynthisacar. ℥iv. Coque: Colaturæ lib. ij. adde Tinctur. Croci (in Spiritu. Rorismarini) Ent. Vener. aa. ℥ij. Syr. è succo Epatic. Misc. dosi ℥ij. ter in die.

Externè Fomentationes & Unguenta conveniunt, ut,

℥. Flor. Salvia, Chamom. Sambuct, Summitat. Lavendul. aa. M. j. Rad. Osmund. Regal. ℥iv. coq. in Aq. fontan. q. s. ad. lib. β. cui adde Spir. Rorismarini. ℥vj. pro fotu. Vel si magis arrideat hoc Celeberrimi Viri Domini Maior.

℥. Folior. Sambuc. Laur. Majoran. Salvia Rorismarin. Beton. Summitat. Lavendul. aa. M. ij. Baccar. Juniper. Lauri, aa. ℥j. Contusis adde Butyr. Majal. recent lib. iij. Aq. Vita ℥vii. Leniter coquantur ad aquæ consumptionem. Expressioni adhuc calenti adde Ol. Nucis Moschar. per express. ℥ss. Bals. Peruvian. ℥j. Misc. Fiat Unguentum Vice autem Butyr. Majal. usur-

usurpari posset *Medulla Bulæ, Serum ferinum, Oleum Lumbricorum, &c.*

De remediis Chirurgicis vide scripta Doctissimo-
rum Virorum *Gliffoni, & Majovv.*

CAPUT XXXI.

De Affectibus Renum & Vesicæ.

1. *Calculus Renum* dolorem in Lumbis fixum pro-
ducit, cum Vomitu, &c. *Urina* primò lym-
pida & quandoque sanguinea, postea tamen spissa
evadit, cum sedimento sabuloso; *urina* quandoque
supprimitur, quandoque lapilli & materia viscida
unà expelluntur; adest etiam femorum stupiditas.

2. *Causa* est solutio continui, vel à lapillo vel
sabulo in renibus, Uretibus; &c. hærente; vel à
lympha acri eosdem vellicante, &c. Quo autem
pacto calculus in corpore humano generetur consu-
le Authores qui hoc super themate consultò scri-
pserunt, præcipuè autem *Baronem Helmontium.*

3. *Calculus vesicæ* dignoscitur ex subita urinæ
suppressione ipso meiendi tempore, pruritu circa
regionem pubis &c.

Si sit urinæ suppressio dicitur *Iscuria*; si mingendi sit
difficultas unà cum dolore dicitur *Dysuria*; si guttatim
effluat cum sensibili ardore, *Stranguria* nomen fortitur.

4. *Diabetes* est affectus, quo perciti nimis crebrò
& copiose urinam reddunt, unà cum siti & totius
corporis tabe: *Causa* præcipua est fermentum in
renibus vitiosum & depravatum, undè feri nimia
quantitas à sanguine separatur.

5. *Dolores Nephritici* à calculo oriundi periculo pleni
sunt: *Febres, Inflammationes, Ischuriam, Dysuriam,*
Stranguriam, Ulcera &c. producentes; Si *Urina* lymphi-

da

Si persistat, malum est omen; si spissior evadat, paroxysmum pedem referre significat. Si dolor hic nullis remediis cedat, & adsint sudores frigidi, Leptothymia, &c. mortem ad stare significant: si affectus sit hæreditarius, & senio confectos corripit, nullam curam agnoscit; sicut & Diabetes inveterata, & iisdem circumstantiis vestita.

9. Cura. In paroxysmo initium sumatur ab *Enematis Emollientibus*, ex *Lacte recenti* & *Vitellis Ovorum*, numero 2. Vel si magis arrideat substituatur hoc sequens;
℞. Decoct. Commun. pro Clyste. lib. j. Ol. Chamomil. ℥ij. Misc.

Si adsit febris, inflammatio, aut plæthora, conducit Venæsectio; utcumque sit, sæpius subducatur alvus enematis, vel remediis laxativis v. gr.

℞. Elect. Lenit. ℥ij. Diæsen. ℥iv. Millep. ℥iij. Spir. Salis ad gratam aciditatem. misce dosis ad ℥ij.

Sed si dolor valdè urgeat, *Anodyna*, *Emulsiones* & *Opiata* unà cum *Specificis* magis conducunt.

℞. Sem. quatuor frigid. aa. ℥ij. Sem. Urtic. Violar. aa. ℥iij. Aq. Destillat. Persicar. Petroselin. aa. lib. iij. fiat emulsio. Adde Syr. de *Althæa* ad dulcorandum. Interea autem dum hæc usurpantur, partes dolore affectæ foveantur *Oleo Scorpion. Formicar. Lilior. Chamomill. Unguent. Popul. Althæa. &c.* Quibus adde *Olea Chymica, Anib. Fœniculi, Anethi, &c.*

Nephritica & *Stomachica* hic etiam conveniunt, & quibus, quæ sequuntur præstantiora sunt; *Millepedes. Lumbrici Terrestris, Sanguis Capri, & eorumdem Salia Volat. Nitrum, Spir. Nitris dulcis, Spir. Vitrioli dulcis, Spir. Salis dulcis: Testæ Testudinum, Testæ Ovorum, Oculi Cancrorum, Dactyli, Nuclei Persicorum; Rad. Althæa, Glycyrrhiza, Bardana, Petroselini, Filipendula, Semen Anisi, Fœniculi, Urtica, Petroselini, Dauci, &c.* & eorum *Olea stillantia Semina quatuor frigida majora, Semen Papaveris, Violarum &c. Crystallum Sal, & Tinctura Tartari, Salia Lixivialia è quolibet Vegetabili; Balsama Naturalia, & Balsamum Sulphuris, Terebinthina, & omnia quæque Diuretica: ex hisce variè fieri possunt compositiones; quæ variandæ sunt pro causæ exigentia, & Medici Judicio.*

Paroxyfmo ferociam mitigante; fi fabulum, &c. evacuetur, dentur *Terebinthina*, *Balsama*, *Oleum Amygdalarum*, *Oleum Nucis Avellana*, cum *Manna* & *Laxativis levioribus*; fi nihil fabuli evacuetur, *Salis Volatilia Oleofa* sunt præftantiffima.

In *Calculo* curando, eadem observanda eft curandi ratio: In *Dysuria*, *Ifcharia* & *Stranguria*, *Phlegmoga* tenuiora; & *Absorbentia* (ut *Oculi Cancror.* &c.) & fimilia acrimoniam corrigentia, exhibere fo-
leo.

In *Diabete*. *Enemata Refrigerantia*, *Purgantia leviora*, & *Incrassantia* ut *Gummi Arabicum*, *Tragacantha*, *Terra Sigillata*, *Plantago*, *Portulaca*, *Emulfiones*, *Opiata*, &c. exhibenda funt.

CAPUT XXXII.

De Dolore Arthritico & Rheumatismo.

1. **A** *Arthritis* eft dolor acutus *Articulorum*. *Rheumatismus* autem non folum ipfas *Ossium* juncturas, fed & *spatia intermedia* afficit, & per alia quælibet loca, sæpiffimè sine tumore, huc & illuc vagabundus fertur.

2. *Arthritis* quæ manus afficit, dicitur *Chiragra*; quæ pedes *Podagra*; quæ *Genua*, *Gonagra*; quæ *lumbos* aut *Ischiam*, *Sciatica*, vel dolor *Ischiaticus*; *Generali* autem nomine audit *Arthritis*.

Plerumque periodica eft & particulari membro affixa; quandoque hæreditaria, quandoque adventitia.

3. *Causa* doloris *Arthritici*, cujuscunque fit generis, eft acidum tantilla licet quantitate, junctum particulis volatilibus & etiam lixivialibus, quæ cum in sanguine fixæ funt, ope fermenti cujufdã extrahantur, & in partes
impuræ

impunguntur; & ibidem stagnant: & prout magis vel minus sint Volatiles, acidæ, acres, &c. eò magis vel minus coagulantur, & partium affectarum fibras nervosas irritant & vellicant.

4. *Arthritis* raro Lethalis est, incerta tamen est cura, & tempus mire protrahit, qui juvenes, & Medicorum mandatis obtemperare parati sunt, feliciter satis liberantur; qui tamen provectiori gaudent ætate, Arthritide etiam inveterata & hæreditaria existente; omnia remedia incassum usurpant; neque hoc in casu quidquam præstare possibile erit, donec remedia nobiliora & magis exaltata, quam quæ hodiè apud Galenicos & Chymicos artis filios vulgò prostant, nobis innotescant.

Si subito partem ullam Nobilem & principalem, Ventriculum, Pulmones, &c. invaserit, atrocissima Symptomata producit, nec nisi morte mediantè sævire cessat.

5. *Therapeia* durante paroxysmo, ut dolor allevietur, *Anodyna* & *Diaphoretica* conferunt.

1. ℞. *Ocul. Cancror. Cinnabar. Nativ. aa. ℥ss. Laudan. Londin. gr. ij. Sal. Volat. C. C. gr. iij.* fiat pulvis, pro una dosi.

2. ℞. *Spir. Lumbricor. Terrestr. ℥j. Ag. Sassafr. ℥vj. Tinct. Croci in Spirit. Hederæ Terrestr. ℥ss. Syr. Papav. ℥j. Laudan. Liquid. gut. xx.* fiat Julapium. Sumat subindè *Cochlearia* bina.

Si alvus constipata fuerit, *Enemata* leviora conducunt quandoque etiam non absre foret *Catharticum* aliquod fortius exhibere ante paroxysmum, imò & ad ipsum paroxysmi primum adventum, si articuli sint robusti: Sed si paroxysmus hætenus ægrum corripuerit, purgatio plerumque nocet.

In initio paroxysmi, si *Febris* vel *Plithora* adsit *Venesectio*, *Cucurbitula* & *Vesicatoria* sæpissimè bono cum fructu usurpantur. *Hæmorrhoidum* fluxus etiam conducit, speciatim in dolore *Ischiatico*.

Inter *Topica* huic affectui appropriata, *Spir. Armoniaci Ol. Stillaritiis in fæcti*, ut *Lumbricor. Terrestr. Sanguin. Human. Oss. human. &c.* in quibus dissolve *Opium* vel

Cam

Cannophoram; hæc, inquam, sine pari sunt, in quolibet *Arthritidis* genere, pro partibus dolore affectis fomentandis.

Extra Paroxysmum; *Causæ Accidentales*, ut Mœror, studia immoderata, Veneris usus nimius, & præcipue nimia cibi ingurgitatio, & crapulæ, maxima cum cura fugienda; & diætâ appropriata strictè observanda est. Venter impurus existat, *Emeticum* tenuius à quibusdam laudatur; utcumque sit, *Purgativum* è fortiorum genere sine dubio conferret: Ex. gr. *Pilula ex duobus*, *Pilula Tartarea*, &c. cum *Mercurio dulci*.

Inter *Alterativa*, omnia ferè *Antiscorbutica* & *Nephritica* laudantur.

Rheumatismus, eodem ferè modo quo *Arthritis*, curatur.

Nos quidem paucissimos unquam vidimus hoc affectu percitos, quibus *Venesectio* frequenter instituta (saltem pro virium ratione) nocebat; sed è contra plurimos novimus quibus in maximum commodum cessit, speciatim si in principio morbi celebretur. *Purgatio* autem noxia est. Quod ad reliqua attinet, *Spiritus Volatiles Armoniaci* junctis *Aloë* sola sunt Medicamina (& interne & externe usurpata) quæ hunc affectum propellere valent.

CAPUT XXXIII.

De Febris in Genere.

2. **F**ebriis est Arteriarum pulsatio citatior, & Sanguinis effervescentia præternaturalis, ut & Spirituum Animalium conturbatio orta à particulis heterogeneis texturæ Sanguinis inimicis.

2. *Febres* dividuntur in *Continuas*, & *Intermittentes*; intermittentium præcipuæ sunt *Quotidiana*, *Tertiana* & *Quartana*; suntque vel *Simplices* vel *Compositæ*; vel *Leviores*, vel *Malignæ*.

3. Om-

3. Omnia Viscera, ut & omnes corporis partes hoc affectu perstringuntur, (præcipuè autem viæ primæ, seu vasa ibidem sita) Ventriculus, Pancreas, Glandulæ omnes, Mesenterium, vasa chyli & Lymphatica, unà cum meatibus sanguiferis.

4. *Signa* sunt pulsu celer præter naturam, dolor capitis acutus & pulsativus, Lumborum dolor vehemens, rigores quandoque frigidi, calor externus, &c.

5. *Causa* omnium februm est deducenda à particulis extraneis & incongruis Sanguini commixtis, quæ naturali ejusdem mixturæ & consistentiæ adversantur; undè principium vitæ oppugnatur, &c.

Causa Accidentales plerumque proveniunt à Lympha, Bile, Chylo, vitiatis ab indebita excernendorum retentione, irregulari cibi & potus usu; aere in frigidum vel etiam in calidum vergente, quandoque infecto & corrupto, vulneribus, ulceribus, &c.

6. *Cura* consistit in Sanguine ad pristinum & naturalem statum reducendo & Spiritibus Animalibus perturbatis denuò compescendis. In quem finem omnes *Causa Procatartica* & *Accidentales* porcul exulent, debitus ordo in usu sex rerum non naturalium diligenter observetur: Comestio in februm excandescencia plerumque nocet; excernenda & retinenda justum tempus & quantitatem debitam (secundum naturalem ægri constitutionem) observent. Sed in ipso febris principio, vel potius ante ejus adventum, Vomitus, Purgatio, & aliquando Venæsectio, conducunt; evacuant enim particulas quasdam materiæ febrilis.

Quando autem febrilis hæc materia hætenus in fermentationem excitata est tali præscribenda sunt quæ non solum fermentationem compescant; sed & obstructions referent, cruditates, aciditatem, & acrimoniam particularum in meatibus chyli feris, lymphaticis, &c. latitantium, amoveant & corrigant.

In *Febris Continuis*, *Diaphoretica* multum faciunt, ut *Bezoard. Mineral. Margarita*, &c. præcipuè autem *Salia*, & *Spiritus Viperarum*, *C. C. Urina*, &c. Hæc enim *Diaphoreticis* juncta, & in

vehiculis appropriatis administrata; sudorem leuem provocant, undè obstructions referantur, & fermentum illud febrile vel præcipiatur; vel excernitur.

Inter Refrigerantia præstant *Sal Prunella*, *Camphora*, *Spir. Nitri*, *Salis*, *Sulphuris*, *Vitrioli*, &c. Hæc conveniunt in omnibus febribus ardentibus: in Aqua hordei aut simili propinata. In omnibus febribus quæcumque actu frigida, ut aqua frigida, &c. nocent.

CAPUT XXXIV.

De Febre Ephemera, & Synocha Simplici.

1. SI febris spatio viginti quatuor horarum terminetur, dicitur *Ephemera*, si per duos aut tres dies persistat, dicitur *Synochus simplex*, vel febris continua non putrida.

2. *Ephemera* incipit ab Algore levi, quem subsequitur Calor febrilis, qui sine paroxysmis continuatur, febre *Continua* existente, Symptomata violentiora sunt. Si à Calore nimio oriatur febris, incipit ab Algore.

3. *Causa* est Sanguinis perturbatio ex usu irregulari sex rerum non-naturalium, ut ex aere nimium Calido vel Frigido, animi affectibus, Gibo, vel Potu in Ventriculo stagnantibus & Putrefactis; subita pororum corporis occlusionem, quando humores multum exagitantur & transpiratio inhibetur.

4. *Ephemera* plerumque sua sponte cessat; *Synochus* etiam *simplex* non usque adeò periculosa est; sed ex defectu propriorum adminiculorum in *Putridam* vel *Hæticam* degenerat.

5. In *Curatione* promovenda, attendendæ sunt *Causæ* vid. *Sylvii Praxim. l. 1. c. 28.* In febribus continuis venæsectio confert, deindè sudor mollis post venæsectionem celebratam plerumque febrem solvit v. gr.

℞. *Bezoard. Mineral. Gr. x. Sal. C. C. Camphora, aa. gr.*

gr. iij. Cum Conserv. Flor. Calendul. fiat Bolus ad sudorem promovendum.

Sed si alvus constipata fuerit, prius injiciatur enemata. In hoc casu etiam conferunt Refrigerantia, de quibus vid. caput proximè precedens.

CAPUT XXXV.

De Febre Putrida & Ardente.

1. **F**ebbris Putrida continua, sine intermissione perseverat à primo aggressu ad exitum; aliquando tamen, vel quotidie, vel tertio, vel quarto quoque die Paroxysmum inducit, & exindè denominatur Continua, Quotidiana, Tertiana, vel Quartana &c.

Febbris Ardens constanter ægrum affligit cum siti vehementi & inextinguibili. Quæ reliqua sunt Symptomata addiscuntur ex aliis febrium speciebus, sive Continua sint, sive Intermittentes, sive de utriusque natura participant.

2. *Causa* est materia quædam vitiata & Putrefacta, quæ cum sanguini communicetur litem excitat inter particulas Acidas & Alkalizatas, undè sanguis in ebullitionem confusam cietur: & quo magis particulae prædominantes de calore, Acrimonia, aut Bile participant, eo magis pervertitur sanguinis crassus, & Symptomata morbi magis ingravescent. Si materia hæc corrupta (sive in Lympha, sive in succo Pancreatico, sive in ipso Chylo, hospitetur) pro parte in vasibus hisce obstruatur (saltem pro modico tempore) quandò denuò sanguini redditur: verisimile est exindè effervescentiam febrilem magis augeri.

3. Omnes Febres Ardentes periculosæ sunt; sed Judicium particulare non ferendum est, nisi ex symptomatum vehementia & ægri viribus, ritè perpensis. Senibus plerumque lethales evadunt. Si Urina spissa sit & crassa, magnam ataxiam in sanguine indicat; Si tenuis & rubra appareat, adhuc majus est discrimen; & si